

EUROOPAN PARLAMENTTI

2009 - 2014

Istuntoasiakirja

A7-0042/2009

27.10.2009

MIETINTÖ

ehdotuksesta neuvoston asetukseksi luettelon vahvistamisesta kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ulkorajoja ylittäessään, ja niistä kolmansista maista, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei koske, annetun asetuksen (EY) N:o 539/2001 muuttamisesta
(KOM(2009)0366 – C7-0112/2009 – 2009/0104(CNS))

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

Esittelijä: Tanja Fajon

Lainsäädäntömenettelyistä käytettävät symbolit

- * Kuulemismenettely
yksinkertainen enemmistö
- **I Yhteistoimintamenettely (ensimmäinen käsittely)
yksinkertainen enemmistö
- **II Yhteistoimintamenettely (toinen käsittely)
*yksinkertainen enemmistö yhteisen kannan hyväksymiseksi
parlamentin jäsenten enemmistö yhteisen kannan hylkäämiseksi tai
tarkistamiseksi*
- *** Hyväksyntämenettely
*parlamentin jäsenten enemmistö lukuun ottamatta EY-sopimuksen
105, 107, 161 ja 300 artiklassa ja EU-sopimuksen 7 artiklassa
tarkoitettuja tapauksia*
- ***I Yhteispäätösmenettely (ensimmäinen käsittely)
yksinkertainen enemmistö
- ***II Yhteispäätösmenettely (toinen käsittely)
*yksinkertainen enemmistö yhteisen kannan hyväksymiseksi
parlamentin jäsenten enemmistö yhteisen kannan hylkäämiseksi tai
tarkistamiseksi*
- ***III Yhteispäätösmenettely (kolmas käsittely)
yksinkertainen enemmistö yhteisen tekstin hyväksymiseksi

(Ilmoitettu menettely perustuu komission esittämään oikeusperustaan.)

Tarkistukset säädösehdotukseen

Parlamentin tarkistuksissa esitetyt tekstin muutokset merkitään ***lihavoidulla kursivilla***. Kun kyseessä on muutossäädös ja parlamentin tarkistukseen sisältyy sellaisenaan olemassa olevan säännöksen tai määräyksen tekstiä, johon komissio ei ole ehdottanut muutoksia, kyseinen teksti ***lihavoidaan***. Merkintä [...] tarkoittaa, että kyseisestä kohdasta on poistettu tekstiä. Pelkkää *kursivointia* käytetään kiinnittämään asiasta vastaavien yksiköiden huomio sellaisiin säädösehdotuksen osiin, jotka ehdotetaan korjattavaksi lopullisessa tekstissä (esimerkiksi selvästi virheelliset tai kyseisestä kieliversiosta pois jääneet kohdat). Korjausehdotusten hyväksymisestä päättävät asiasta vastaavat yksiköt.

SISÄLTÖ

Sivu

LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAKSI	Error! Bookmark not defined.
PERUSTELUT	Error! Bookmark not defined.
ULKOASIAINVALIOKUNNAN LAUSUNTO	Error! Bookmark not defined.
ASIAN KÄSITTELY	Error! Bookmark not defined.

LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAKSI

ehdotuksesta neuvoston asetukseksi luettelon vahvistamisesta kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ulkorajoja ylittäessään, ja niistä kolmansista maista, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei koske, annetun asetuksen (EY) N:o 539/2001 muuttamisesta
(KOM(2009)0366 – C7-0112/2009 – 2009/0104(CNS))

(Kuulemismenettely)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon komission ehdotuksen (KOM(2009)0366),
 - ottaa huomioon EY:n perustamissopimuksen 67 artiklan ja 62 artiklan 2 kohdan b alakohdan i alakohdan, joiden mukaisesti neuvosto on kuullut parlamenttia (C7-0112/2009),
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 55 artiklan,
 - ottaa huomioon kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan mietinnön sekä ulkoasiainvaliokunnan lausunnon (A7-0042/2009),
1. hyväksyy komission ehdotuksen sellaisena kuin se on tarkistettuna;
 2. pyytää komissiota muuttamaan ehdotustaan vastaavasti EY:n perustamissopimuksen 250 artiklan 2 kohdan mukaisesti;
 3. pyytää neuvostoa ilmoittamaan parlamentille, jos se aikoo poiketa parlamentin hyväksymästä sanamuodosta;
 4. pyytää tulla kuulluksi uudelleen, jos neuvosto aikoo tehdä huomattavia muutoksia komission ehdotukseen;
 5. kehottaa puhemiestä välittämään parlamentin kannan neuvostolle ja komissiolle.

Tarkistus 1

Ehdotus neuvoston asetukseksi – muutossäädös Johdanto-osan 1 kappale

Komission teksti

(1) Maaliskuun 15 päivänä 2001 annetun asetuksen (EY) N:o 539/2001 liitteissä I ja II olevien kolmansien maiden luetteloiden sisällön olisi oltava johdanto-osan 5

Tarkistus

(1) ***Komissio on aloittanut nykyisen viisumivapautta koskevan vuoropuhelun, johon sisältyy alueellinen lähestymistapa ja lähentyminen Euroopan unioniin ja***

kappaleen perusteiden mukainen ja pysyttävä niiden mukaisena. Jotkin **kolmannet** maat, joiden tilanne on muuttunut näiden perusteiden osalta, olisi siirrettävä liitteestä toiseen.

joka käsittää kaikki Länsi-Balkanin maat lähtökohdiltaan samassa asemassa ja ilman syrjintää.

Maaliskuun 15 päivänä 2001 annetun asetuksen (EY) N:o 539/2001 liitteissä I ja II olevien kolmansien maiden luetteloiden sisällön olisi oltava johdanto-osan 5 kappaleen perusteiden mukainen ja pysyttävä niiden mukaisena. Jotkin **Länsi-Balkanin** maat (**Albania, Bosnia ja Hertsegovina, entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia, Montenegro ja Serbia**), joiden tilanne on muuttunut näiden perusteiden osalta, olisi siirrettävä liitteestä toiseen. **Samoja perusteita, jotka on vahvistettu viisumivapautta koskevissa etenemissuunnitelmissa, olisi sovellettava kaikkiin asianomaisiin maihin.**

Tarkistus 2

Ehdotus asetukseksi – muutossäädös Johdanto-osan 1 a kappale (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

(1 a) Kaikki Länsi-Balkanin maat, jotka ovat täyttäneet edellytykset, olisi otettava mukaan viisumivapaaseen matkustusjärjestelmään vuoden 2010 alusta alkaen. Niille maille, jotka eivät merkittävästä edistymisestään huolimatta ole täyttäneet täysin edellytyksiä, olisi annettava sama etuoikeus niin pian kuin ne täyttävät viisumivapautta koskevissa etenemissuunnitelmissa vahvistetut edellytykset.

Tarkistus 3

Ehdotus neuvoston asetukseksi – muutossäädös Johdanto-osan 2 kappale

Komission teksti

Tarkistus

(2) Viiden Länsi-Balkanin maan, **eli Albanian, Bosnia ja Hertsegovinan,**

(2) Viiden Länsi-Balkanin maan kanssa tehdyt sopimukset viisumien myöntämisen

entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian, Montenegron ja Serbian, kanssa tehdyt sopimukset viisumien myöntämisen helpottamisesta tulivat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008. Sopimukset olivat ensimmäinen konkreettinen toimenpide Länsi-Balkanin maiden kansalaisille tarkoitetun viisumivapaan matkustusjärjestelmän luomiseksi Thessalonikin toimintasuunnitelman mukaisesti. Kunkin maan kanssa aloitettiin viisumivapautta koskeva vuoropuhelu vuonna 2008 ja laadittiin viisumivapautta koskevat etenemissuunnitelmat. Toukokuussa 2009 tekemässään arvioinnissa etenemissuunnitelmien täytäntöönpanosta komissio katsoi entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian täyttäneen kaikki etenemissuunnitelmassa vahvistetut edellytykset. Montenegro ja Serbia ovat täyttäneet suurimman osan niitä koskevissa etenemissuunnitelmissa vahvistetuista edellytyksistä.

helpottamisesta tulivat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008. Sopimukset olivat ensimmäinen konkreettinen toimenpide Länsi-Balkanin maiden kansalaisille tarkoitetun viisumivapaan matkustusjärjestelmän luomiseksi Thessalonikin toimintasuunnitelman mukaisesti. Kunkin maan kanssa aloitettiin viisumivapautta koskeva vuoropuhelu vuonna 2008 ja laadittiin viisumivapautta koskevat etenemissuunnitelmat. Toukokuussa 2009 tekemässään arvioinnissa etenemissuunnitelmien täytäntöönpanosta komissio katsoi entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian täyttäneen kaikki etenemissuunnitelmassa vahvistetut edellytykset. Montenegro ja Serbia ovat täyttäneet suurimman osan niitä koskevissa etenemissuunnitelmissa vahvistetuista edellytyksistä. ***Albania ja Bosnia ja Hertsegovina ovat komission toukokuussa 2009 julkaiseman arviointikertomuksen jälkeen edistyneet edelleen useimpien edellytysten täyttämisessä.***

Perustelu

Tarkistuksen ensimmäinen osa on tarkistuksesta 1 johtuva toimituksellinen muutos. Toisessa osassa lisätään tietoa kahdesta Länsi-Balkanin valtiosta, joiden kanssa on käyty viisumivapautta koskevaa vuoropuhelua ja jotka sisältyvät komission toukokuussa 2009 tekemiin arviointeihin. Komission tekemän arvioinnin perusteella kumpikin maa on edistynyt huomattavasti, ja merkittävää edistymistä tapahtui touko–syyskuussa 2009 (ei huomioitu komission heinäkuussa 2009 esittämässä ehdotuksessa).

Tarkistus 4

**Ehdotus neuvoston asetukseksi – muutossäädös
Johdanto-osan 2 a kappale (uusi)**

Komission teksti

Tarkistus

(2 a) Komission olisi Thessalonikin toimintasuunnitelman täytäntöönpanon edistämiseksi ja alueellisen lähestymistavan osana käynnistettävä toimivaltansa puitteissa ja YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1244/99 mukaisesti viisumivapautta

koskeva vuoropuhelu Kosovon kanssa, jotta sille voidaan laatia samanlainen viisumien myöntämisen helpottamista ja viisumivapautta koskeva etenemissuunnitelma kuin muille Länsi-Balkanin maille.

Tarkistus 5

Ehdotus asetukseksi – muutossäädös Johdanto-osan 3 a kappale (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

(3 a) Samalla, kun pyritään vakautus- ja assosiaatioprosessin lujittamiseen, viisumivapaa matkustaminen edistää yhteismarkkinoihin osallistumista, jota vakiinnutetaan asteittain Albanian, Bosnia ja Hertsegovinan, Montenegron ja entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian kanssa, ja vaikuttaa myönteisesti kauppaan, innovointiin ja kasvuun.

Perustelu

Stabilization and Association Agreements are currently in force: with the former Yugoslav Republic of Macedonia (entry into force on 1 May 2004) and with Croatia (entry into force on 1 February 2005). The SAA with Albania was signed in June 2006 and the interim agreement (IA) on trade and trade-related matters entered into force on 1 December 2006. The SAA with Albania is currently in force since the 1st of April 2009. The SAA and IA with Montenegro were signed on 15 October 2007 and the IA entered into force on 1 January 2008, the agreements with Bosnia and Herzegovina were signed on 16 June 2008 and the IA entered into force 1 July 2008. Agreements with Serbia are not yet signed and no interim agreement is in force.

(Kääntäjän huomautus: Perustelua ei ole käännetty, koska sen pituus ylittää sallitun merkkimäärän.)

Tarkistus 6

Ehdotus asetukseksi – muutossäädös
Johdanto-osan 4 kappale

Komission teksti

(4) Tästä syystä entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia, Montenegro **ja** Serbia **[joista kahden jälkimmäisen on täytettävä kaikki edellytykset tämän asetuksen antamispäivänä]** olisi siirrettävä asetuksen (EY) N:o 539/2001 liitteeseen II. Viisumivapautta olisi sovellettava ainoastaan kunkin kyseisen maan myöntämien biometrinen passien haltijoihin.

Tarkistus

(4) Tästä syystä entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia, Montenegro, Serbia, **Albania ja Bosnia ja Hertsegovina** olisi siirrettävä asetuksen (EY) N:o 539/2001 liitteeseen II. **Montenegron ja Serbian odotetaan täyttävän kaikki edellytykset tämän asetuksen antamispäivänä. Viisumivapautta olisi sovellettava Albaniaan ja Bosnia ja Hertsegovinaan sitten, kun komissio on arvioinut, että kumpikin maa täyttää kaikki viisumivapautta koskevassa etenemissuunnitelmassa vahvistetut edellytykset, ja kun neuvosto on hyväksynyt kyseisen arvioinnin.** Viisumivapautta olisi sovellettava ainoastaan kunkin kyseisen **viiden** maan myöntämien biometrinen passien haltijoihin.

Perustelu

Tarkistus johtuu tarkistuksista 5 ja 6, joilla muutetaan asetuksen (EY) N:o 539/2001 tekstiä. Viisumivapautta sovelletaan ainoastaan siinä tapauksessa, että kaikki edellytykset täyttyvät.

Tarkistus 7

Ehdotus asetukseksi – muutossäädös
Johdanto-osan 4 a kappale (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

(4 a) Komission olisi viipymättä ja viimeistään vuoden 2010 alkupuolella esitettävä kertomus Albanian ja Bosnia ja Hertsegovinan edistymisestä kaikkien etenemissuunnitelmassa vahvistettujen edellytysten täyttämiseksi.

Tarkistus 8

Ehdotus asetukseksi – muutossäädös
Johdanto-osan 4 b kappale (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

(4 b) Vaikka Albania ja Bosnia ja Hertsegovina ovat edistyneet edellytysten täyttämisessä, Albanian ja Bosnia ja Hertsegovinan toimivaltaisten viranomaisten olisi hyväksyttävä viipymättä vaadittavat uudistukset täyttääkseen edellytykset täysin.

Tarkistus 9

Ehdotus asetukseksi – muutossäädös
Johdanto-osan 4 c kappale (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

(4 c) Komission olisi avustettava Albanian ja Bosnia ja Hertsegovinan toimivaltaisia viranomaisia tässä yhteydessä.

Tarkistus 10

Ehdotus asetukseksi – muutossäädös
Johdanto-osan 5 a kappale (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

(5 a) Viisumivapausprosessin olisi toimittava viitekohtana määriteltäessä suhteita Euroopan unionin itäisiin kumppaneihin.

Perustelu

Itäistä kumppanuutta koskevan Prahan huippukokouksen yhteisen julkilausuman 7 kohdan mukaisesti Euroopan unioni pyrkii kohti täysimääräistä viisumivapautta itäisten naapureidensa kanssa edellyttäen, että ne täyttävät vaadittavat edellytykset.

Tarkistus 11

Ehdotus neuvoston asetukseksi – muutossäädös

1 artikla – 1 kohta – -a alakohhta (uusi)

Asetus (EY) N:o 539/2001

Liite I – 1 osa

Komission teksti

Tarkistus

-a) korvataan 1 osassa maininta, joka koskee Albaniaa ja Bosnia ja Hertsegovinaa, seuraavasti:

"Albania (*)

Bosnia ja Hertsegovina (*)

(*) Maan nimi poistetaan ja siirretään tästä liitteestä liitteeseen II sitten, kun komissio on arvioinut, että kyseinen maa täyttää kaikki viisumivapautta koskevassa etenemissuunnitelmassa vahvistetut ja perustamissopimuksen mukaiset edellytykset."

Tarkistus 12

Ehdotus neuvoston asetukseksi – muutossäädös

1 artikla – 2 kohta

Asetus (EY) N:o 539/2001

Liite II – 1 osa

Komission teksti

Tarkistus

2) Lisätään liitteen II 1 osaan seuraavat maininnat:

2) Lisätään liitteen II 1 osaan seuraavat maininnat:

"Albania (*)

Bosnia ja Hertsegovina (*)

entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia
(**)

Montenegro (**)

Serbia [lukuun ottamatta niitä Serbian passin haltijoita, joiden passin on myöntänyt Serbian koordinointiyksikkö (serbiaksi *Koordinaciona uprava*)] (**)

"entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia
(*)

Montenegro (*)

Serbia [lukuun ottamatta niitä Serbian passin haltijoita, joiden passin on myöntänyt Serbian koordinointiyksikkö (serbiaksi *Koordinaciona uprava*)](*)

() Maan nimi siirretään tästä liitteestä liitteeseen I sitten, kun komissio on arvioinut, että kyseinen maa täyttää kaikki viisumivapautta koskevassa etenemissuunnitelmassa vahvistetut ja perustamissopimuksen mukaiset edellytykset. Viisumivapaus koskee ainoastaan biometristen passien haltijoita.*

(*) Viisumivapaus koskee ainoastaan biometristen passien haltijoita".

(**) Viisumivapaus koskee ainoastaan biometristen passien haltijoita."

PERUSTELUT

Kun Jugoslavia hajosi 1990-luvun alussa, nykyisen EU:n jäsenvaltiot eivät kyenneet toteuttamaan yhteistä aluepolitiikkaa, jolla olisi voitu lopettaa veriset sodat. EU otti vähitellen vastuun amerikkalaisilta, jotka siirtyivät maailman muille kriisialueille. EU:n tavoitteena on luoda vakautta ja hyvinvointia alueelle, jonka on tarkoitus liittyä unioniin, mutta on aina muistettava, että kun puhutaan alueesta, puhutaan alueella asuvista ihmisistä. On myös muistettava, että Jugoslavian hajoamisen jälkeen käytiin julmia sotia, jotka jättivät ihmisiin syviä haavoja ja joiden seurauksena sadat tuhannet ihmiset pakenivat alueelta, ja että nyt on kasvamassa uusi sukupolvi, joka ei pääse osalliseksi aluetta ympäröivästä yhdentävästä ja vauraasta unionista. Länsi-Balkanin nuoret matkusteleivat vain omissa jaetuissa maissaan (ja joskus maasta toiseen) eivätkä pääse juuri koskaan EU-maihin. Alueen nuoriso tietää eurooppalaisista saman verran kuin amerikkalaisista, ja heidän tietonsa ovat peräisin pääasiassa internetistä ja televisiosta. EU, josta on tarkoitus tulla heidän unioninsa, joka kannustaa heidän maitaan hallinnollisiin uudistuksiin ja joka haluaa heidän uskovan yhteiseen eurooppalaiseen perheeseen, on edelleen jotain abstraktia. Samalla kun unioni puhuu vahvasti vapaan liikkuvuuden puolesta, on nähtävissä, että alueen ihmisillä on nykyään vähemmän matkustusoikeuksia kuin entisen Jugoslavian aikana. Onko todella tarkoitus pitää ovet kiinni naapureilta maissa, jotka ovat kokeneet sotia ja kamppailevat köyhyyttä vastaan ja tekevät parhaansa miellyttääkseen unionia? Tässä ei nyt olla päättämässä työpaikkojen tai oleskeluoikeuksien myöntämisestä vaan tulevien EU-kansalaisten perusoikeudesta matkustaa unionin alueelle.

Entisen Jugoslavian aluetta koskeva EU:n strategia on vahvistettu Thessalonikin toimintasuunnitelmassa, jossa Länsi-Balkanin kansoille taataan jäsenyyšnäkymät ja mainitaan erityisesti viisumivapaus. Vuonna 2008, viisi vuotta Thessalonikin toimintasuunnitelman allekirjoittamisesta, puheenjohtajavaltio Slovenia otti asian yhdeksi painopisteistään, ja neuvottelut käynnistyivät. Liitteenä olevissa komission perusteluissa ehdotetaan asetuksen (EY) N:o 539/2001 muuttamista ja kuvataan täytäntöönpanoprosessi. Päätelmänä esitetään, että kaikki viisi Länsi-Balkanin maata, joiden kanssa neuvotellaan viisumivapaudesta, ovat edistyneet merkittävästi, mutta vain kolme niistä voi odottaa saavansa viisumivapauden lähikuukausina. Bosnia ja Albania eivät täytä edellytyksiä. Komission tekninen arvio on oikea, mutta kuten tiedetään, puhtaasti teknisillä päätöksillä voi olla suuria poliittisia vaikutuksia. Valitettavasti komission ehdotuksessa aliarvioidaan vaara alueen jakautumisen syvenemisestä entisestään, mikä ei vahingoita pelkästään alueellista yhteistyötä vaan myös kyseisiä maita sisäisesti: kroaatteja asuu Kroatiassa ja Bosniassa, serbejä on Serbiassa ja Bosniassa, ja albanialaisia on Albaniassa, Serbiassa ja entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa. Vain joidenkin kansojen palkitseminen heikentää alueen vakautta ja pirstoo poliittiset ja etniset palapelit entistä pienemmiksi paloiksi. Esittelijä yhtyy komission kantaan, että **ei pidä lieventää sovittuja vaatimuksia eikä myöskään rokottaa parhaiten menestyneitä peränpitäjien virheistä**, mutta on olemassa kolmaskin tapa lähestyä asiaa.

Esittelijä ehdottaa tarkistuksia, jotka viisumivapautta koskevissa etenemissuunnitelmissa vahvistettuja edellytyksiä heikentämättä antavat Albanialle ja Bosnialle mahdollisuuden saavuttaa entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia, Montenegro ja Serbia. **Ratkaisu on hyvin helppo: kummallekin maalle annetaan viisumivapaus heti kun ne täyttävät kaikki komission vahvistamat edellytykset, eikä asetusta tarvitse taas muuttaa.** Ehdotuksella

varmistetaan, ettei mitään maata jätetä yksin eikä kuluteta turhaan aikaa lainsäädäntömenettelyn toistamiseen. Koska tällainen lisäaika olisi poliittisesti raskas kummassakin mainituista maista, on syytä keksiä joustava lainsäädännöllinen ratkaisu. Albanian ja Bosnian kansalaiset saavat selkeän signaalin: EU odottaa teitä, teidän on mobilisoitava hallituksenne tekemään kaikkensa omien virheidensä ja viivytelyjensä korjaamiseksi ja luotava teille samat edellytykset kuin teidän naapurimaanne ovat luoneet omille kansalaisilleen. Myös EU tekee kaikkensa auttaakseen teitä eurooppalaisella tiellä alentamatta kaikille eurooppalaisille yhteisiä normeja.

Komissio pitää parempana näiden kahden maan sulkemista pois kelpoisten luettelosta, kunnes ne täyttävät edellytykset, jolloin se aikoo esittää uuden ehdotuksen asetuksen N:o 539/2001 muuttamisesta. Tällainen toimintatapa on kovin tekninen ja lainsäätäjälle harmiton, mutta sillä viivästytetään Albanian ja Bosnian viisumivapautta (parhaassakin tapauksessa vuodella), kun muiden kolmen maan kansalaiset voivat jo matkustaa vapaasti. Ilman aikataulua Albanian ja Bosnian hallitukset eivät ole kovin motivoituneita tekemään uudistuksia ja korjaamaan omia virheitään. Esittelijän ei tarvinne toistaa varoitusta tällaisen lähestymistavan poliittisista vaikutuksista ja psykologisesta vahingosta, joka niistä aiheutuu bosnialaisten ja albanialaisten suhtautumiselle Euroopan yhdentymiseen, kun otetaan lisäksi huomioon, että käytännössä vain yksi kokonainen kansakunta eli bosniakit (Bosnian muslimit) jäisivät prosessin ulkopuolelle. On myöskin syytä muistaa, että kun kaksi alueen valtiota eli Kroatia ja esittelijän kotimaa Slovenia itsenäistyivät, niiden kansalaisilta ei ryhdytty vaatimaan viisumia.

Esittelijä haluaa korostaa, että maan lisääminen kelpoisten luetteloon tietyin ehdoin ei ole uusi asia eikä liioitteleva ehdotus parlamentilta. Kun asetusta muutettiin edellisen kerran¹ kolme vuotta sitten, Antigua, Bahama, Barbados, Mauritius, Saint Kitts ja Nevis ja Seychellit lisättiin tietyin ehdoin liitteeseen, jossa luetellaan viisumivapaat maat. Olisi todella väärin olla antamatta samanlaista mahdollisuutta Albanialle ja Bosnialle, jotka ovat Euroopan maita ja joista voi tulla EU:n jäseniä. Esittelijä on varma, että Albania ja Bosnia ansaitsevat rakentavan lähestymistavan viisumivapausasiassa, varsinkin kun viisumivapauden ehdoksi asetetaan kaikkien komission vahvistamien edellytysten täyttyminen.

Toinen huolenaihe tässä mietinnössä koskee Kosovoa. Kosovo on ainoa Länsi-Balkanin osa, joka on jätetty kokonaan viisumivapausprosessin ulkopuolelle ja jonka suhteen ei ole edes kaavailtu neuvotteluja. Tämä johtuu tietenkin siitä, että kaikki jäsenvaltiot eivät ole tunnustaneet Kosovon itsenäisyyttä. Vaikka onkin selvää, että ongelma on poliittisesti monimutkainen, kosvolaisia ei pidä unohtaa erimielisyyksien aiheuttamaan tyhjiöön. Esittelijän mielestä parlamentin olisi painostettava sekä komissiota että neuvostoa etsimään ratkaisu viisumivapausprosessin käynnistämiseksi niin, että kunnioitetaan samalla YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmassa 1244/99 vahvistettua Kosovon asemaa ja eri jäsenvaltioiden erilaista suhtautumista Kosovon itsenäisyysjulistukseen. Tämä ei vaikuta Kosovon asemaan. Sillä viedään eteenpäin tarpeellisia rakenteellisia uudistuksia.

Euroopan unionin on kannettava poliittinen vastuunsa prosessin läpiviemisestä. Kyse on välittömistä naapureista, ihmisten välisistä suorista yhteyksistä, ihmisten elämänlaadusta, läheisemmistä suhteista ja paremmasta taloudellisesta yhteistyöstä. Jos EU todella haluaa integroida kaikki Länsi-Balkanin maat unioniin, varsinkin nuorella sukupolvella on oltava

¹ Neuvoston asetukset (EY) N:o 1932/2006, annettu 21. joulukuuta 2006.

mahdollisuus matkustaa ja tutustua elämään unionissa. Ovien pitäminen suljettuina liian kauan on vain omiaan lisäämään nationalismia ja syventämään etnistä jakoa, josta ei ennen sotia ollut käytännössä tietoaakaan.

7.10.2009

ULKOASIAINVALIOKUNNAN LAUSUNTO

kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnalle

ehdotuksesta neuvoston asetukseksi luettelon vahvistamisesta kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ulkorajoja ylittäessään, ja niistä kolmansista maista, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei koske, annetun asetuksen (EY) N:o 539/2001 muuttamisesta (KOM(2009)0366 – C7-0112/2009 – 2009/0104(CNS))

Valmistelija: Sarah Ludford

LYHYET PERUSTELUT

Euroopan parlamentti ja etenkin sen ulkoasiainvaliokunta ovat puoltaneet innokkaasti Länsi-Balkanin maita koskevan viisumijärjestelmän purkamista. Nykyinen järjestelmään on entisen Jugoslavian maille tuntuva takaisku: sosialismin aikaan kyseisten maiden kansalaiset saivat matkustaa länteen ilman viisumia, mutta nyt heidän on – paradoksaalista kyllä – haettava sitä.

Viisumijärjestely eristää nämä Euroopan sydänmaiden kansalaiset ja rajoittaa heidän matkustamistaan Euroopan unionin maihin. Tiukentuneiden ehtojen takia viisumihakemuksia hylätään ja monet eivät pääse edes naapurimaihin. On myös vaikeaa kehittää yhteyksiä kansalaisyhteiskunnan, liike-elämän ja akateemisten tahojen edustajien ja EU:n vastaavien tahojen välillä, vaikka juuri se olisi tarpeen. Etenkään nuorista hyvin suuri osa ei ole saanut koskaan mahdollisuutta matkustaa kotimaansa ulkopuolelle ja tutustua EU:hun, mistä seuraa eristäytymisen ja syrjityksi tulemisen tunne. Tilanteen on aika muuttua. EU:hun tutustuminen auttaa ymmärtämään asioita paremmin ja tiivistämään yhteistyötä ja on myös ennakoedellytys hyvien, kestävien suhteiden rakentamiselle. Matkustamisen helpottamisesta on hyötyä sekä Länsi-Balkanin maille että EU:lle.

Tavallisiin ihmisiin kohdistuvilla rajoituksilla on todennäköisesti vain vähän vaikutusta rajoitusten todellisten kohderyhmien, kuten järjestäytyneiden rikollisten, vapaaseen liikkuvuuteen. Järjestäytyntä rikollisuutta, laitonta kauppaa ja salakuljetusta voidaan torjua huomattavasti tehokkaammin muilla keinoin, kuten tehostamalla hallintoviranomaisten valmiuksia ja poliisi- ja oikeusviranomaisten alueellista yhteistyötä, lisäämällä rajavalvontaa sekä kouluttamalla henkilöstöä ja kohentamalla palkkatasoa. Tämän suuntaisia toimenpiteitä on jo käynnistetty ja niistä on myös saatu konkreettisia tuloksia alueella.

Ulkoasiainvaliokunta on toistuvasti kehottanut poistamaan viisumirajoitukset. Niinpä

Euroopan komission ehdotus on tervetullut askel oikeaan suuntaan. Mutta myös viisumivapaan alueen ulkopuolelle jätettyjen maiden olisi voitava liittyä alueeseen heti, kun ne ovat siihen valmiita. Niiden eristämistä ei voida jatkaa samalla, kun niiden naapurit voivat matkustaa EU:hun esteettä. Luonnollisesti niiden on oltava tähän valmiita, ja niillä riittää vielä ponnisteltavaa. Komission olisi kuitenkin esiteltävä niille tämä mahdollisuus jo nyt, jotta ne voisivat hyötyä siitä heti, kun ne täyttävät etenemissuunnitelman ehdot, ettei EU:n päätöksenteko aiheuttaisi viivästyksiä.

Näin ollen viisumivapaus olisi myönnettävä Albanialle ja Bosnia ja Hertsegovinalle heti, kun komissio katsoo, että ne täyttävät kaikki viisumivapautta koskevan etenemissuunnitelman ehdot. Kosovo olisi otettava mukaan muita Länsi-Balkanin maita koskevaan prosessiin, ja komission olisi käynnistettävä viipymättä viisumivuoropuhelu ja laadittava viisumivapautta koskeva etenemissuunnitelma.

TARKISTUKSET

Ulkoasiainvaliokunta pyytää asiasta vastaavaa kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokuntaa sisällyttämään mietintöönsä seuraavat tarkistukset:

Tarkistus 1

Ehdotus asetukseksi – muutossäädös Johdanto-osan 3 kappale

Komission teksti

(3) Kosovossa (siten kuin Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselmassa 1244/99 on määritelty) asuvien henkilöiden ja niiden henkilöiden, joilla on Kosovon (siten kuin Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselmassa 1244/99 on määritelty) kansalaisuustodistus, passihakemusten vastaanottamisesta ja passien myöntämisestä vastaa Belgradissa sijaitseva erityinen koordinointiyksikkö. Kun otetaan huomioon erityisesti mahdolliseen laittomaan maahanmuuttoon liittyvät turvallisuusriskit, Serbiaa koskevaa viisumivapautta ei kuitenkaan pitäisi soveltaa sellaisiin Serbian passin haltijoihin, joiden passin on myöntänyt tämä erityinen koordinointiyksikkö (serbiaksi *Koordinaciona uprava*).

Tarkistus

(3) Kosovossa (siten kuin Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselmassa 1244/99 on määritelty) asuvien henkilöiden ja niiden henkilöiden, joilla on Kosovon (siten kuin Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselmassa 1244/99 on määritelty) kansalaisuustodistus, passihakemusten vastaanottamisesta ja passien myöntämisestä vastaa Belgradissa sijaitseva erityinen koordinointiyksikkö. Kun otetaan huomioon erityisesti mahdolliseen laittomaan maahanmuuttoon liittyvät turvallisuusriskit, Serbiaa koskevaa viisumivapautta ei kuitenkaan pitäisi soveltaa sellaisiin Serbian passin haltijoihin, joiden passin on myöntänyt tämä erityinen koordinointiyksikkö (serbiaksi *Koordinaciona uprava*). ***Kun otetaan huomioon, että Belgradin viranomaiset pitävät Serbian ja Kosovon välistä valtiollista rajaa hallinnollisena rajana, mikä saattaa heikentää valtioiden välisten rajatarkastusten tehokkuutta, komission olisi pyydettävä Serbian hallitusta ottamaan käyttöön tällä rajalla samat toimenpiteet ja valvontatoimet kuin kaikilla muilla kansainvälisesti tunnustetuilla rajoillaan.***

Perustelu

Serbian tasavallan sisäministeriö ja Euroopan unionin oikeusvaltio-operaatio (EULEX) allekirjoittivat elokuussa pöytäkirjan poliisiyhteistyöstä, jota komissio oli pyytänyt EU:n viisumivapauden myöntämiseksi Serbialle. Tullilaitosta koskevasta sopimuksesta ei ole vielä neuvoteltu. Kosovon asemasta huolimatta Serbian olisi sovellettava ja pantava täytäntöön

Kosovon rajalla samoja vakiotarkastuksia kuin kaikilla muilla kansainvälisesti tunnustetuilla rajoillaan.

Tarkistus 2

Ehdotus asetukseksi – muutossäädös Johdanto-osan 3 a kappale (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

(3 a) Komission olisi Thessalonikin toimintasuunnitelman täytäntöönpanon edistämiseksi käynnistettävä viisumivapautta koskeva vuoropuhelu Kosovon kanssa laatiakseen sille samanlaisen viisumivapautta koskevan etenemissuunnitelman kuin muille Länsi-Balkanin maille. Tämä ei vaikuttaisi jäsenvaltioiden toimivaltaan tunnustaa Kosovo itsenäiseksi valtioksi.

Tarkistus 3

Ehdotus asetukseksi – muutossäädös Johdanto-osan 3 b kappale (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

(3 b) Samalla, kun pyritään myös vakautus- ja assosiaatioprosessin lujittamiseen, viisumivapaa matkustaminen edistää yhteismarkkinoihin osallistumista, jota vakiinnutetaan asteittain Albanian, Bosnia ja Hertsegovinan, Montenegron ja Jugoslavian entisen tasavallan Makedonian kanssa, ja vaikuttaa siten myönteisesti kauppaan, innovointiin ja kasvuun.

Perustelu

Stabilization and Association Agreements are currently in force: with the former Yugoslav Republic of Macedonia (entry into force on 1 May 2004) and with Croatia (entry into force on 1 February 2005). The SAA with Albania was signed in June 2006 and the interim agreement (IA) on trade and trade-related matters entered into force on 1 December 2006. The SAA and IA with Montenegro were signed on 15 October 2007 and the IA entered into force on

1 January 2008, the agreements with Bosnia and Herzegovina were signed on 16 June 2008 and the IA entered into force 1 July 2008. Agreements with Serbia are not yet signed and no interim agreement is in force.

(Kääntäjän huomautus: Perustelua ei ole käännetty, koska sen pituus ylittää sallitun merkkimäärän.)

Tarkistus 4

Ehdotus asetukseksi – muutossäädös Johdanto-osan 4 kappale

Komission teksti

(4) Tästä syystä entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia, Montenegro **ja** Serbia **[joista kahden jälkimmäisen on täytettävä kaikki edellytykset tämän asetuksen antamispäivänä]** olisi siirrettävä asetuksen (EY) N:o 539/2001 liitteeseen II. Viisumivapautta olisi sovellettava ainoastaan kunkin kyseisen maan myöntämien biometrinen passien haltijoihin.

Tarkistus

(4) Tästä syystä entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia, Montenegro, Serbia, **Albania ja Bosnia ja Hertsegovina** olisi siirrettävä asetuksen (EY) N:o 539/2001 liitteeseen II **sillä ehdolla, että Montenegro ja Serbia täyttävät kaikki edellytykset tämän asetuksen hyväksymispäivään mennessä ja että Albanian ja Bosnia ja Hertsegovinan kohdalla sovelletaan viisumivaatimusta koskevaa poikkeusta viipymättä heti, kun komissio arvioi, että kyseiset maat täyttävät kaikki viisumivapautta koskevassa etenemissuunnitelmassa asetetut edellytykset, ja sen jälkeen, kun Euroopan unionin virallisessa lehdessä on julkaistu arviointia koskeva tiedonanto. Komissio tekee arviointinsa kuukausittain, ja se toimitetaan tiedoksi Euroopan parlamentille, neuvostolle ja asianomaisille maille.** Viisumivapautta olisi sovellettava ainoastaan kunkin kyseisen **viiden** maan myöntämien biometrinen passien haltijoihin.

Tarkistus 5

Ehdotus asetukseksi – muutossäädös 1 artikla – 1 kohta – -a alakohta (uusi)

Asetus (EY) N:o 539/2001

Liite I – 1 osa

Komission teksti

Tarkistus

**-a) muutetaan 1 osassa olevaa mainintaa
Albaniasta ja Bosnia ja Hertsegovinasta
seuraavasti:**

"Albania (*)

Bosnia ja Hertsegovina (*)

**(*) Maan nimi poistetaan tästä liitteestä
heti kun komissio on arvioinut, että
kyseinen maa täyttää viisumivapautta
koskevassa etenemissuunnitelmassa
vahvistetut edellytykset ja ilmoitus
arvioinnista on julkaistu Euroopan
unionin virallisessa lehdessä."**

Tarkistus 6

Ehdotus asetukseksi – muutossäädös 1 artikla – 2 kohta

Asetus (EY) N:o 539/2001

Liite II – 1 osa

Komission teksti

Tarkistus

2) Lisätään liitteen II 1 osaan seuraavat
maininnat:

"entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia
(*)

Montenegro (*)

Serbia [lukuun ottamatta niitä Serbian
passin haltijoita, joiden passin on
myöntänyt Serbian koordinointiyksikkö
(serbiaksi *Koordinaciona uprava*)] (*)

2) Lisätään liitteen II 1 osaan seuraavat
maininnat:

"Albania (* **)

Bosnia ja Hertsegovina (* **)

entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia
(**)

Montenegro (**)

Serbia [lukuun ottamatta niitä Serbian
passin haltijoita, joiden passin on
myöntänyt Serbian koordinointiyksikkö
(serbiksi *Koordinaciona uprava*)] (**)

(*) Viisumivapaus koskee ainoastaan biometristen passien haltijoita".

() Viisumivapautta sovelletaan heti kun komissio on arvioinut, että kyseinen maa täyttää viisumivapautta koskevassa etenemissuunnitelmassa vahvistetut edellytykset ja ilmoitus arvioinnista on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä.*

(**) Viisumivapaus koskee ainoastaan biometristen passien haltijoita."

ASIAN KÄSITTELY

Otsikko	Luettelo kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ulkorajoja ylittäessään, ja niistä kolmansista maista, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei koske
Viiteasiakirjat	KOM(2009)0366 – C7-0112/2009 – 2009/0104(CNS)
Asiasta vastaava valiokunta	LIBE
Lausunnon antanut valiokunta Ilmoitettu istunnossa (pvä)	AFET 14.9.2009
Valmistelija Nimitetty (pvä)	Baroness Sarah Ludford 16.9.2009
Valiokuntakäsittely	29.9.2009 6.10.2009
Hyväksytty (pvä)	6.10.2009
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 53 -: 8 0: 7
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Pino Arlacchi, Frieda Brepoels, Elmar Brok, Arnaud Danjean, Michael Gahler, Andrzej Grzyb, Takis Hadjigeorgiou, Heidi Hautala, Anna Ibrisagic, Jelko Kacin, Ioannis Kasoulides, Tunne Kelam, Andrey Kovatchev, Eduard Kukan, Vytautas Landsbergis, Ryszard Antoni Legutko, Krzysztof Lisek, Sabine Lösing, Ulrike Lunacek, Barry Madlener, Mario Mauro, Willy Meyer, Francisco José Millán Mon, Alexander Mirsky, Andreas Mölzer, María Paloma Muñoz De Urquiza, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Norica Nicolai, Raimon Obiols, Ioan Mircea Pașcu, Vincent Peillon, Mirosław Piotrowski, Hans-Gert Pötering, Cristian Dan Preda, Fiorello Provera, Jacek Saryusz-Wolski, Adrian Severin, Marek Siwiec, Ernst Strasser, Hannes Swoboda, Zoran Thaler, Inese Vaidere, Johannes Cornelis van Baalen, Kristian Vigenin, Graham Watson, Boris Zala
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Elena Băsescu, Emine Bozkurt, Nikolaos Chountis, Marije Cornelissen, Véronique De Keyser, Göran Färm, Lorenzo Fontana, Liisa Jaakonsaari, Elisabeth Jeggle, Baroness Sarah Ludford, Nadezhda Mihaylova, Doris Pack, Vittorio Prodi, Teresa Riera Madurell, Marietje Schaake, Indrek Tarand, Traian Ungureanu, Janusz Władysław Zemke
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (187 art. 2 kohta)	Michel Dantin, Tanja Fajon, Georgios Stavrakakis, Manfred Weber

ASIAN KÄSITTELY

Otsikko	Luettelo kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ulkorajoja ylittäessään, ja niistä kolmansista maista, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei koske		
Viiteasiakirjat	KOM(2009)0366 – C7-0112/2009 – 2009/0104(CNS)		
EP:n kuuleminen (pvä)	31.7.2009		
Asiasta vastaava valiokunta Ilmoitettu istunnossa (pvä)	LIBE 14.9.2009		
Valiokunnat, joilta on pyydetty lausunto Ilmoitettu istunnossa (pvä)	AFET 14.9.2009		
Esittelijä(t) Nimitetty (pvä)	Tanja Fajon 2.9.2009		
Valiokuntakäsittely	30.9.2009	6.10.2009	19.10.2009
Hyväksytty (pvä)	19.10.2009		
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 45 -: 2 0: 2		
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Jan Philipp Albrecht, Vilija Blinkevičiūtė, Louis Bontes, Rita Borsellino, Emine Bozkurt, Simon Busuttil, Rosario Crocetta, Cornelis de Jong, Agustín Díaz de Mera García Consuegra, Cornelia Ernst, Tanja Fajon, Monika Flašíková Beňová, Hélène Flautre, Kinga Göncz, Sylvie Guillaume, Ágnes Hankiss, Jeanine Hennis-Plasschaert, Salvatore Iacolino, Sophia in 't Veld, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Timothy Kirkhope, Juan Fernando López Aguilar, Baroness Sarah Ludford, Monica Luisa Macovei, Clemente Mastella, Nuno Melo, Louis Michel, Claude Moraes, Antigoni Papadopoulou, Judith Sargentini, Birgit Sippel, Csaba Sógor, Renate Sommer, Rui Tavares, Wim van de Camp, Axel Voss		
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Elena Oana Antonescu, Andrew Henry William Brons, Anna Maria Corazza Bildt, Ioan Enciu, Monika Hohlmeier, Stanimir Ilchev, Franziska Keller, Petru Constantin Luhan, Antonio Masip Hidalgo, Mariya Nedelcheva, Michèle Striffler, Cecilia Wikström		
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (187 art. 2 kohta)	Ioannis Tsoukalas		
Jätetty käsiteltäväksi (pvä)	23.10.2009		